

Virkistyskalastuksen sosio-ekonomiset vaikutukset Euroopassa, Suomessa ja Keski-Suomessa

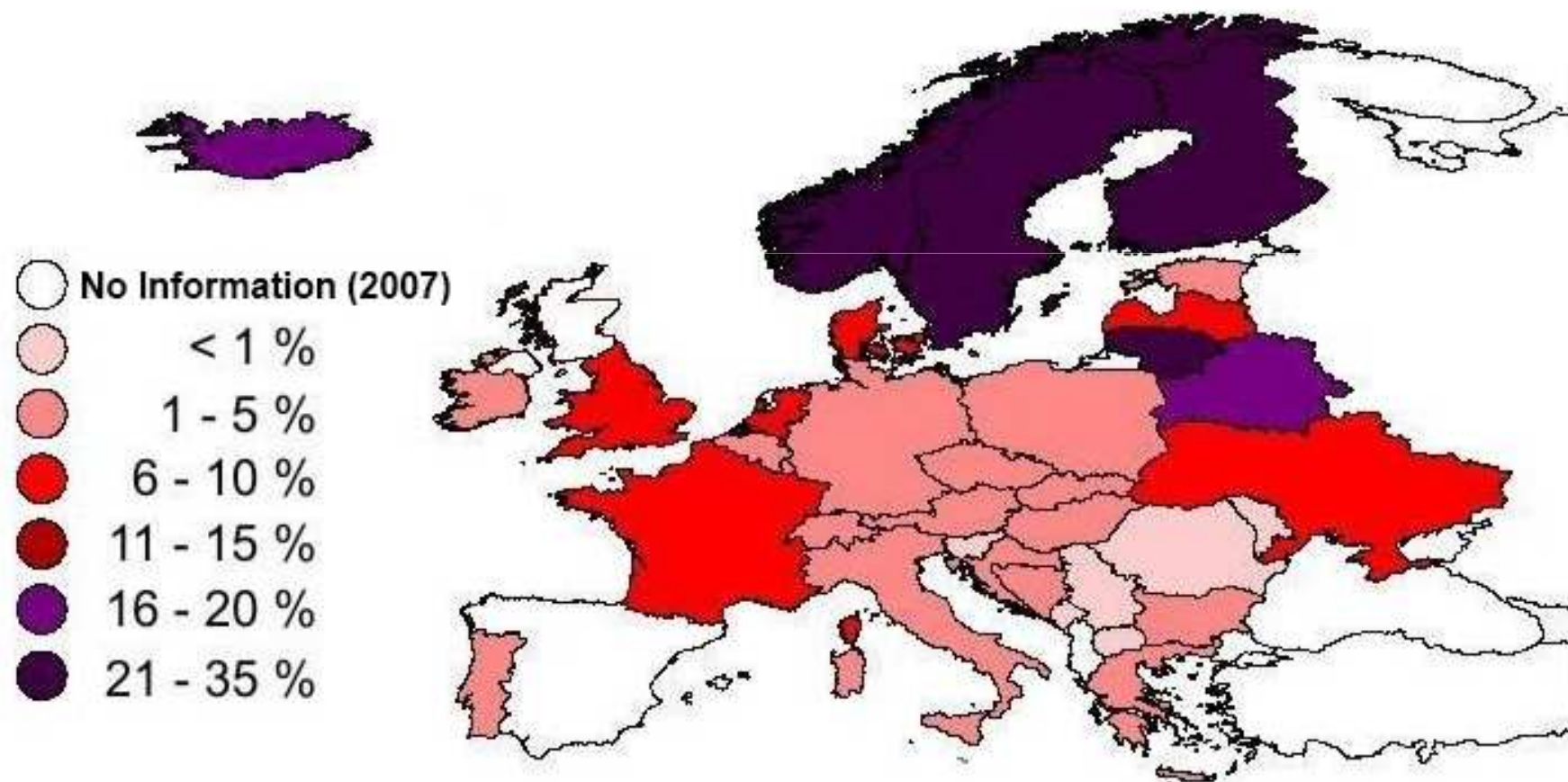
pro **JÄRVITAIMEN**

15.5.2012

Otso Valta

EFTTA,EAA, Jkl yliopisto

Euroopassa yli 30 miljoonaa virkistyskalastajaa (EU27 > 23 milj.)

Tillner, 2007.

<http://www.adapfish.igb-berlin.de/>

Virkistyskalastus Suomessa

RKTL Vapaa-ajankalastus 2010

Suomessa 1,7 miljoonaa virkistyskalastajaa miljoonassa kotitaloudessa

- 32 % väestöstä
- n. 50 000 suomalaiselle virkistyskalastus on harrastuksista tärkein
- Mediaani heittovapasaalis alle 7 kg vuodessa, verkolla 41 kg
- Saalista 55 % seisovilla pyydyksillä, vapavälineillä 42 %
- Top 10 ulkoilmaharrastus (Metla, Luonnon Virkistyskäytön Valtakunnallinen Inventointi (LVVI), 2011)

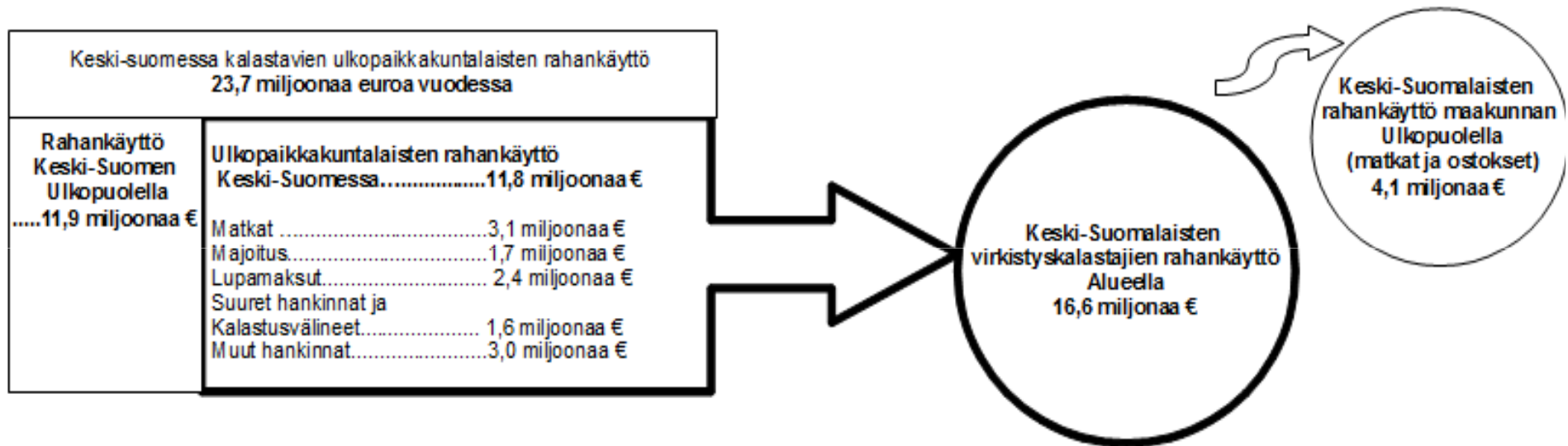
Keskisuomen kalastusalueilla kalasti 114 – 182 000 virkistyskalastajaa, kalastavia kotitalouksia oli 79- 119 000 (s. 23-24)

Keskisuomalaisia virkistyskalastajia oli 69 000 ja kotitalouksia 47 000

-> Ulkopaikkaikuntalaisia (79 000) 53 %, merkittävä taloudellinen vaikutus maakunnalle: ruoka, vapaa-ajan asuminen, kalastusluvat, muut hankinnat + tonttien arvo

Taimensaalis Keski-Suomen sisävesiltä 12 - 33 000 kg, vapautettujen yksilöiden (C&R) määrää ei ole tutkittu (?) (s.39)

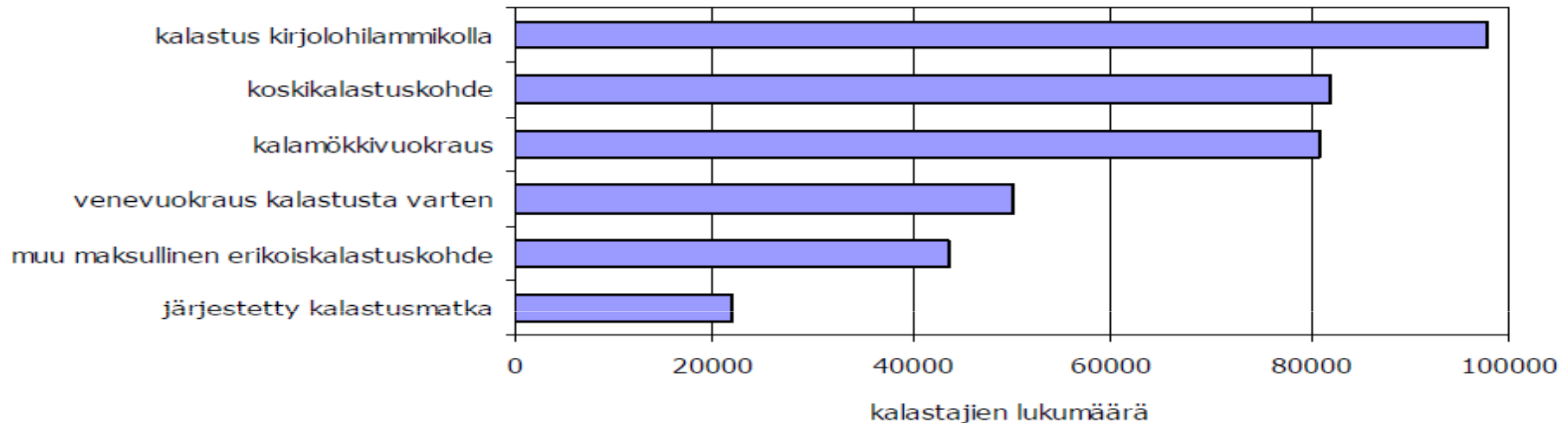
Keskisuomen virkistyskalastukset taloudelliset vaikutukset arvioituna 11,8 + 16,6 miljoonaa euroa

Perustuu RKTL:n 2010 tietoihin kalastajien määrästä
(79 000 ulkopaikkakuntalaista, 69 000 keskisuomalaista)
Toivosen ja Eskelisen tulokseen 300 € vuosittaisesta rahankäytöstä
Rahankäytön jakaantuminen Keski-Suomen alueelle perustuu esitelmöitsijän arviointiin

Maksullisten palveluiden käyttö

Toivonen & Eskelinen (RKTL) 2007

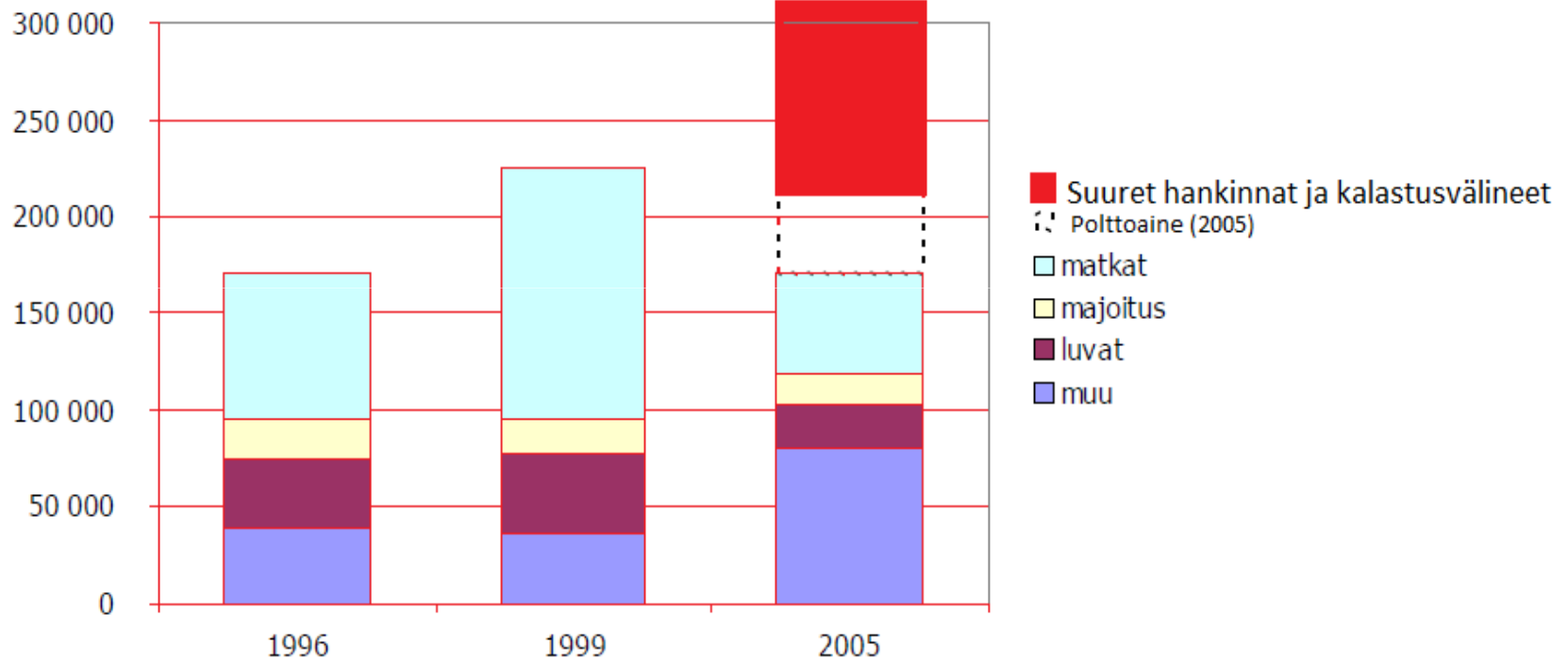

Maksullisia kalastuspalveluita käytti 20% kalastaneista henkilöistä vuonna 2005.

Matkustus- ja majoituskulut ovat kaikessa matkailussa merkittävä kuluerä. Siksi matkailutilastointi perustuu juuri näihin kahteen elementtiin. Vapaa-ajankalastajien matkustuskulut olivat selvästi majoituskuluja suuremmat. Tähän voi vaikuttaa kalliimpien majoitusliikkeiden sijoittuminen keskimäärin muualle kuin kalastuskohteisiin, mutta myös **Suomen 460 000 kesämökkiä**, joita voidaan käyttää kalastuksen tukikohtina. Yleisemmin luontomatkailua ajatellen, matkustus- ja majoitusmahdollisuudet ovat oleellinen edellytys luontomatkailulle Suomen kokoisessa maassa ja Suomen ilmasto-olosuhteissa, mutta kalastus on varmasti yksi tärkeimmistä vetovoimatekijöistä.

Virkistyskalastajien rahankäyttö

Toivonen & Eskelinen (RKTL) 2007

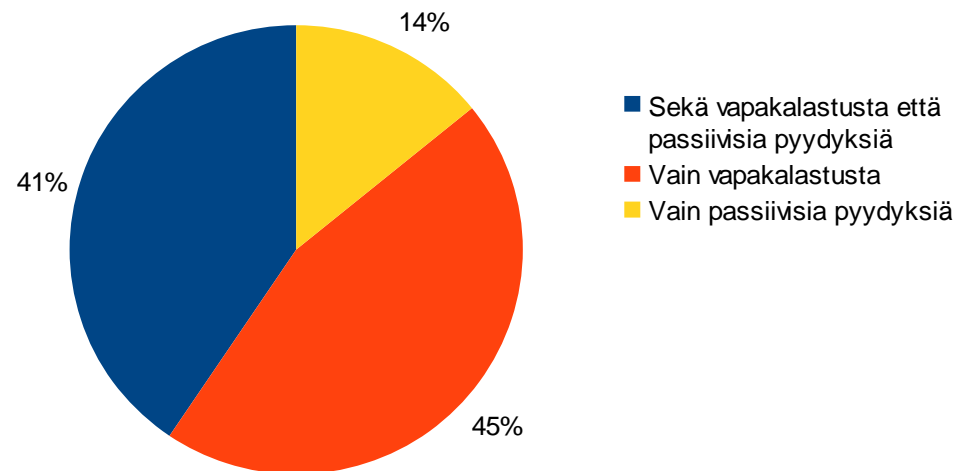

Vapaa-ajankalastajien rahankäyttö 328 miljoonaa euroa.

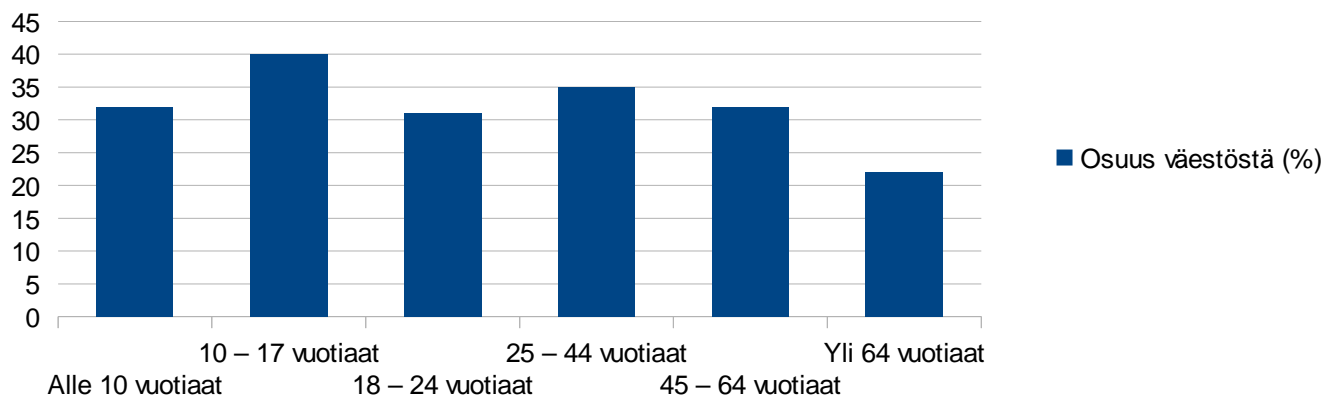
Katkoviivalla on esitetty polttoaineiden todennäköisesti pois jäänyt osuus vuonna 2005 vuoden 1996 tilaston mukaan arvioituna.

RKTL Vapaa-ajankalastus 2010

Vapakalastuksen ja passiivisten pyydysten käyttö Suomessa 2010

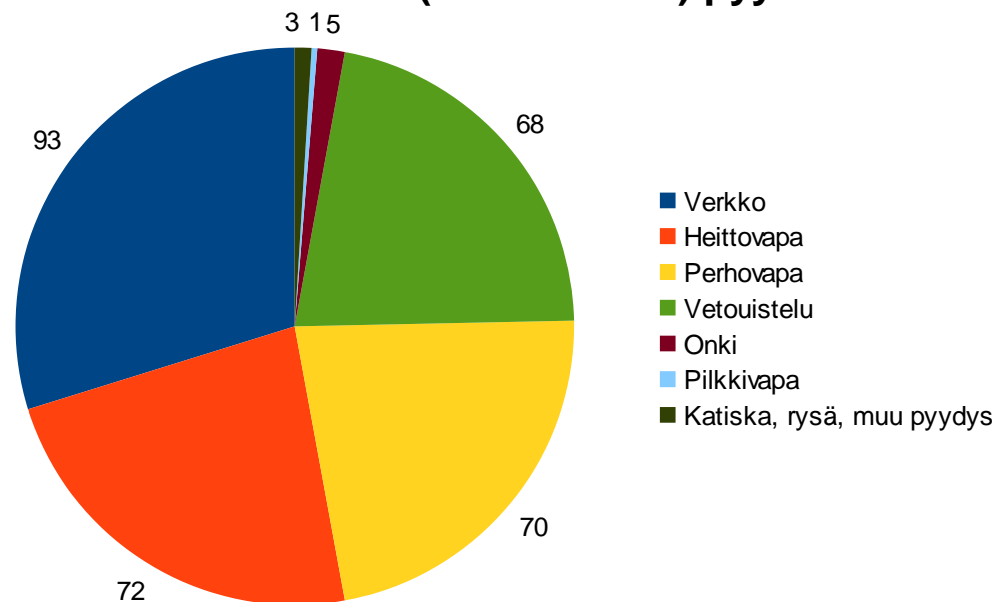

Virkistyskalastus Suomessa ikäryhmittäin

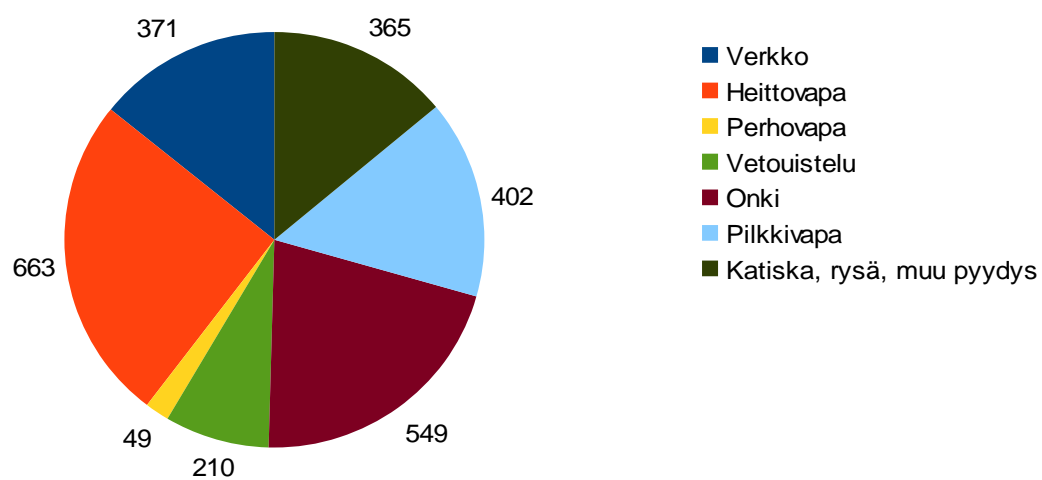

RKTL Vapaa-ajankalastus 2010

Suomen taimensaaliin (tuhatta kiloa) pyyntivälineet

Keski-Suomessa käytetyt kalastusvälineet kalastuspäivissä (tuhatta päivää) mitattuna

Järvitaimenen merkitys?

Oli merkki vesistöjen luonnontilaisuudesta

Taimen oli inspiroimassa viehemestareita: Leo Gunnar Hacklinia, Lauri Rapalaa ja monia muita kehittämään suomalaisen usitinvalmistuksen maailman kärkeen

Luonnontilaa ei kannata haikailla takaisin, mutta vesien tila voidaan saada palautumaan hyväksi ja erinomaiseksi. Taimenen verkkokalastusta tulee rajoittaa kannan elpymiseksi.

Tällöin saadaan aikaiseksi myös kasvua ja sosio-ekonomisia hyötyjä, jotka ylittävät kestäväen ympäristön hoidon kustannukset

TAIMEN eli meritaimen ja järvitaimen •

Öring • Brown Trout

(*Salmo trutta*)

40–70 cm

Suositus: PUNAINEN VALO villille kalalle

Taimenen kaikki villit muodot ovat Suomessa pääosin voimakkaasti heikentyneitä, ja vuonna 2010 julkaistun uhanalaisuusarvioinnin mukaan meritaimen on äärimmäisen uhanalainen ja taimenen sisävesikannat (napapiirin eteläpuolella) erittäin uhanalaisia.

Suositus: KELTAINEN VALO kasvatetulle kalalle

Taimenta kasvatetaan jonkin verran Suomessa sekä lähialueilla kuten Ruotsissa ja Tanskassa.

-> **Tavoitteena kestävä maakuntastrategia ja vihreä kasvu.**

Tehokkuus ympäristöasioissa on myös taloudellista tehokkuutta. Eritoten yhteiskunnan mittakaavassa

WWF kuluttajan kalaopas 2012

Taimenkannat romahtaneet:

- **Vesien huolimattoman rakentamisen seurauksena:**
 - Uittoväylät
 - Padot (paljon pienvesivoimaa, jonka pois ostaminen olisi taloudellisesti ja yhteiskunnallisesti ja ekologisesti kannattavaa)
 - Tuhannet metsäteiden tierummut (tavoite korvata siltarummuilla)
 - **Lisänä vedenlaadun heikentymisen vaikutukset** (taimen kuuluu elinympäristön suhteen vaativimpiin kalalajeihin)
- Hajakuormitus:
- Metsätalouden ojitukset
 - Maatalous

Virkistyskalastussektorin on arvioitu tuottavan vuosittain vähintään 25 miljardin euron liikevaihdon Euroopassa (EFTTA).

Suomen 1,7 miljoonaa kalastajaa kuluttavat n. 330 milj € vuodessa (Toivonen & Eskelinen, 2007).

- Taloudelliset vaikutukset keskittyvät harvaan asutuille seuduille
 - * Turismi
- Virkistyskalastus on heti golfin (48 Mrd. €) jälkeen Euroopan toiseksi suurin ulkoilmavirkistystaloudellinen sektori.
- Kalastus on portti muihin luontoharrastuksiin (Outdoor Foundation, USA, 2011).
 - * 45 % venehankinnoista liittyy suoraan kalastukseen (Recreational Boating and Fishing Foundation, USA, 2011)

Taloudellisen vaikutuksen laskeminen (USA)

Kalastusreissuihin käytetty kokonais rahamäärä	\$42.0 miljardia
(1) Matkakustannukset	\$17.9 miljardia
Ruoka ja majoitus.....	6.3 miljardia
Matkustaminen (polttoainekustannukset).....	5.0 miljardia
Muut matkakustannukset.....	6.6 miljardia
(2) Välineet	\$18.8 miljardia
Kalastusvälineet	5.3 miljardia
Muut tarvikkeet.....	0.8 miljardia
Veneet (45 %).....	12.6 miljardia
(3) Muu rahankäyttö	\$5.4 miljardia
Lehdet, kirjat.....	0.1 miljardia
Kalastuskerhot ja muut jäsenyysmaksut.....	0.2 miljardia
Omistajakorvaukset.....	4.6 miljardia
Kalastusluvut	0.5 miljardia

Virkistyskalastuksen sosio-ekonomiset hyödyt kokonaisuudessaan

Kestävällä virkistyskalastuksella on myönteiset kokonaisvaikutukset ympäristöön ja talouteen ja yhteiskunnallinen virkistysarvo on valtava (EIFAC, 2010).

Monilla muilla vesiekosysteemipalveluja hyödyntävillä toimijoilla ekologiset ja sosio-ekonomiset kokonaisvaikutukset ovat **TÄLLÄ HETKELLÄ** negatiiviset, tässä suurin ero virkistyskalastukseen verrattuna.

Romahtaneiden taimenkantojen kohdalla verkkokalastus on kuitenkin ongelmallista.

Ekologiset vaikutukset

- + Osallistuminen resurssin hoitoon ja sen rahoitukseen (kalastuslupamaksut)
- + Ekologinen (paikallis)tietämys
- + Resurssin kestävä käyttö!
- + Ympäristöhaitoista ja vesistöjen kestävämmästä hoidosta raportoiminen (asia nousee ainakin tietoisuuteen, vaikkei haitallisia toimia saada estetyksi ilman yhteiskunnallista sopimista) -> **potentiaali havaita ongelmia, avata ja osallistua keskusteluun on suuri liian vähän hyödynnetty voimavara. Virkistyskalastajien osallistamiseen tulee panostaa.**
- + Talkootyö kunnostus, istutus yms. projekteissa
- + Järjestöyhteistyö muiden sidosryhmien kanssa (maanomistajat, luonnonsuojelujärjestöt, vesivoima,..) vesistöjen ekologian parantamiseksi (esim. kalatiet) ja harrastuksen edistämiseksi (esim. valtakunnallinen kalastuspäivä)
- Riski alamittaisten yksilöiden vahingoittumiseen valikoimattomissa pyydyksissä ja geneettisen monimuotoisuuden vähenemiseen. Kalastuksen säätelyllä tärkeä rooli. **Säätelyn tulee perustua tietoon alueella kalastavien ja saaliin määrästä pyydys- ja lajikohtaisesti.** Tämän jälkeen ekologista tietotaitoa alamitoista ja rajoituksista päästään hyödyntämään tehokkaasti.

Ravintoarvo

- + Terveellistä ravintoa
- + Ei ilmastovaikutuksia! (30% suomalaisten kotitalouksien kasvihuonepäästöistä syntyy ruoasta)
- + Usein lähiruokaa
- + Ruoan alkuperä tiedossa
- + Saalis ei maksa mitään, kuitenkin tiedetään että virkistyskalastajan pyytämän kalan kilohinta kaikkine harrastukseen liittyvine kuluineen voi olla jopa yli 20-kertainen ammattikalastajan pyytämään kalaan verrattuna.

Vapaa-ajankalastajien kalansaaliin arvo oli vuonna 2010 56 miljoonaa euroa ammattikalastajille maksetuilla hinnoilla arvioituna.

Taimensaaliin arvo ammattikalastajakorvauksissa mitattuna oli 1,0 miljoonaa €

vrt moninkertainen arvo kaupan tiskiltä ostettaessa, toisaalta järvitaimentahan ei tulisi missään nimessä kaupan tiskiltä ostaa

Sosiaaliset vaikutukset, EIFAC 2010

- Sosiaalinen

identiteetti, elämänlaatu

- Kulttuurinen

historiallinen merkitys, yhteisöllisyys

- Fysiologinen

tiedostamattomat ja tiedostetut hyödyt: mieliala, rentoutuminen ->

terveysvaikutukset mm. tasaisempi syke

- Psykologinen

VIRKISTYS, luontosuhde, palkitsevuus, haasteet, jännitys -> parantaa suhteita läheisiin ihmisiin

Ekosysteemipalvelut ja virkistyskalastus

Constanza 1997/
Ihminen ja Ympäristö, 2011
(s.108)

KOKONAISARVO: 33 000 000 000 000 \$

Neljä palvelupilaria:

- Tuotantopalvelut (raaka-aineet: metsä, vesi, liha)
- Tukipalvelut (esim. ravinteiden kierto ja habitaatit)
- Säätelypalvelut (esim. veden kierto, ravintoverkon voimasuhteiden sääntely)
- **Kulttuuripalvelut (mm. luonnossa liikkuminen ja virkistys, sosio-ekonomiset vaikutukset kokonaisuudessaan)**

MITEN EDISTÄÄ VIRKISTYSKALASTUSTA?! (01)

1) Ekosysteemin etu on myös virkistyskalastajan etu

- Virtavesien kunnostus
- Kokonaisvaltainen ekosysteemijohtaminen
- Sidosryhmien yhteistyö kestävän kehityksen ja vihreän kasvun tavoittelemiseksi

Esimerkkinä **Konneveden koskireitti**. - Eurooppalaisittain aika ainutlaatuinen kunnallinen strategia panostaa luontopalveluihin näin vahvasti!

2A) Lisäksi tarvitaan harrastukseen aktivointia/tiedotusta ja opetusta

- Hyvänä esimerkkinä **valtakunnallinen kalastuspäivä**, suomalainen ylpeyden aihe. Tapahtuma on toiminut mainiosti. Tavoiteltava kasvavaa yleisöä, mutta ennen kaikkea laadukasta ajanviettoa. Myös muita usein talkoovoimin järjestettyjä juniori hankkeita tulisi palkita ja kannustaa!

- Metsähallituksen **Tuikki.fi** omaa suuren mahdollisuuden aktivoida harrastajia mm. talkoolaisiksi ja jakamaan tietoa keskenään. Mahdollisuuksia harrastustaan aloitteleville ja kokeneemmille kalastajille vaihtaa tietoja ja tutustua kestävään virkistyskalastukseen. Myös mahdollisuus tutustua eri maakuntien kalastusmahdollisuuksiin.

Taivas varjele, mitä sieltä tulee?

Kansaivälisesti Kalavesillä

- Hanke, joka moninkertaisti Pirkanmaan virkistyskalastumatkailun vetovoimaisuuden ja toi riihikuivaa rahaa!

Rahallinen tuki kannattaa kun sijoitetun pääoman tuotto on positiivinen! Esimerkkinä Kansainvälisesti kalavesillä Hanke – Eurooppalaisittainkin merkittävä tuore menestystarina, ns ilmaveivi!

2B) Aluetaloudellisia kehityshankkeita.

- Hyvänä esimerkkinä Pro Agria Pirkanmaan Kansainvälisesti kalavesillä 2008 -2012 hanke. Ismo Kolarin ammattitaidolla johtama kunnianhimoinen hanke onnistui brändäämään Pirkanmaan Itä- ja Keski-Eurooppalaisille kalastusmatkailijoille Kuhan maakuntana (Zanderland).

Lähtötilanne: Kalastus oli asetettu Pirkanmaan matkailun kärkituotteeksi. Missä matkailijat? Mistä he olisivat kiinnostuneita? -> Aktiivinen rahoituksen hakeminen: Päärahoittajaksi Pirkanmaan ELY-keskus (EU:n maaseuturahasto).

Toimenpiteet: * Zanderland kalastusmatkailuportaali

* Videot You-tubeen ja Eurooppalaisten kalastusohjelmien kutsuminen Pirkanmaalle

* Matkailupalveluiden kehittäminen yhdessä yrittäjien kanssa: panostus mm. kalaruoan tarjoamiseen luonnossa

”Herra jestas mitä sieltä tulee” - Tulokset puhuvat puolestaan:

-> Zanderland sivustolla 2011: 155 637 *kävijää*, 330 165 *sivulatausta*

-> Matkailijoiden määrä moninkertaistui

-> Kalastusmatkailuyrittäjien määrä yli kaksinkertaistui

Käykää
katsomassa !
www.kuhamaa.fi

Vedenlaatuun ja virkistyskalastukseen panostaminen maksaa itsensä takaisin moninkertaisesti!

Vesienhoidon positiiviset vaikutukset virkistyskalastukseen, rantatonttien arvoon ja muuhun ulkoiluun tekevät toiminnasta taloudellisesti kannatavaa:

A) Kalastajien lkm. ja kalastuspäivien lkm. korreloivat veden laadun kanssa

Vahvasti → Pitkällä aikavälillä veden laadun paraneminen lisää virkistyskalastajien määrää ja kalastuspäiviä per kalastaja -> ekonominen paikallisvaikutus, turismi

B) Parantunut vedenlaatu nostaa merkittävästi myös rantatonttien arvoa

-> Jo taloudelliset hyödyt (ekologisita puhumattakaan) ovat suurempia kuin yhteiskunnalliset kustannukset esim. jätevedenhuollon tehostamisesta

Vesterinen et al. 2010 http://www.metla.fi/metinfo/monikaytto/lvvi/julkaisut/Vesterinen_2010.pdf

Vesterinen et al., 2010 <http://www.fao.org/docrep/013/i1723e/i1723e.pdf>

Virtavesikunnostuksien positiivinen tuotto sijoitettua pääomaa kohti Keski-Suomessa

Olpio & Eloranta, 2007

Taloudellisesti virtavesikunnostukset ovat yleensä kannattavia. Hyötyä saavutetaan useimmilla osa-alueilla, mm. uoma- ja ranta-alueella, asuinympäristössä sekä harrastus- ja elinkeinotoiminnassa. **Kunnostustoimet kasvattivat keskisuomalaisten matkailuyritysten liikevaihtoa merkittävästi.** Varovaisestikin arvioituna tämä liikevaihdon kasvu oli 150 000 euroa vuodessa eli pääomitettuna noin kaksi miljoonaa euroa. **Summa on kutakuinkin sama kuin vuoteen 2006 Keski-Suomessa virtavesikunnostuksiin sijoitettu euromäärä.**

Virtavesikunnostusten myönteisinä vaikutuksina haastatellut nimesivät mm. asumisviihtyisyyden lisääntymisen, elinympäristön kohentumisen, kylätoiminnan aktivoitumisen sekä kalataloudellisen arvon kasvun. Aasukkaiden arviot kunnostuksen vaikutuksesta kiinteistön ja tontin arvoon vaihtelevat kohtalaisesti. Kunnostukset olivat yleisesti lisänneet kalastuskohteiden vetovoimaisuutta ja samalla aktivoineet koskikalastusharrastusta. Matkailuväki piti kunnostusvaikutuksia miltei yksinomaan positiivisina. Tällaisia myönteisiä kunnostusvaikutuksia olivat mm. **matkailuyritysten toimintamahdollisuuksien ja julkisuuskuvan parantuminen, yritystoiminnan aktivoituminen, markkinoinnin helpottuminen, työpaikkojen säilyminen ja työsuhteiden synty.**

Lisääntyneet investoinnit ja nouseva matkailuimago

Olkio & Eloranta, 2007

Vajaa puolet yrityksistä lisäsi myös investointejaan ja yli puolet mainontaansa kunnostusta edeltävään aikaan verrattuna. Suurimmat taloudelliset vaikutukset kohdistuivat isoja koskia tai koskireittejä hyödyntäville yrityksille. Tällaisissa leveissä koskiuomissa kunnostuksen ja matkailun intressit on helpommin yhteen sovitettavissa.

Virtavesi sellaisenaan ei yleensä ole suuri matkailullinen vetovoimatekijä. Onnistunut kunnostus, mielenkiintoinen maisema ja kulttuurihistoria yhdessä ovat lisänneet vetovoimaisuutta ja matkailullisia perusvalmiuksia. **Yritykset pitivät kunnostuksia kuitenkin tärkeänä tekijänä maakunnan virtavesiin ja järvitaimeneen perustuvan matkailuimagon kehittämisessä.** Airaksinen ym. 2006 mukaan taimenella ja virtavedellä on suuri merkitys kalastusmatkailuyrittäjien tarjoamissa palveluissa. Tämä suuntaus tulee vahvistumaan tulevaisuudessa. Matkailuvaikutusten arviointi samoissa kohteissa muuttuu vähitellen vaikeammaksi.

Vaikka tutkimuksessa käytetty menetelmä onkin toistettavissa, niin vaikuttavuustieto katoaa yritysten henkilöstö- ja omistajavaihdosten myötä. Samalla **kunnostetusta virtavedestä tulee monelle matkailualan yritykselle luonnollinen toimintaympäristö.** Kunnostuksen voidaan silloin sanoa onnistuneen ainakin sosioekonomisesti.

Suomalaiset halukkaita maksamaan vesien ekologisen tilan ja kalakantojen paranemisesta

Toivonen ym., 2000

Pokki ym., 2011

Maksuhalukkuus kalakannan tilan säilymisestä entisellään vuonna 1999:

Suomalaisilla n 50 € vuodessa

Virkistyskalastajien maksuhalukkuus: n 60 € vuodessa

Virkistyskalastajien maksuhalukkuus taimenvesistä 70 € vuodessa

Erityisesti lohikaloista ollaan halukkaita maksamaan enemmän:

□ Simojoella virkistyskalastajat olivat halukkaita maksamaan lohien saalismäärän kaksinkertaistumisesta keksim. 8-9 euroa/päivälupa ja 48-54 euroa/kausilupa. Kokonaisuudessaan lohisaaliin kaksinkertaistumisesta oltiin valmiita maksamaan yhteensä 22 320 euroa.

Yli 60% tutkimuksen kalastajista piti kalakantojen vahvistamista erittäin tärkeänä virkistyskalastuskokemuksen parantamiseksi. Suurempi tni saada pyydettyä lohi lisäsi maksuhalukkuutta ja virkistyskalastuksen määrää

Sosio-ekonomisia vaikutuksia tutkitaan laajalti eritoten Britanniassa, esimerkkejä:

Angling is worth **£113m** a year to the Scottish economy, 2012

Angling brings in **£133m** annually to Yorkshire, 2012

Anglers spent **£171m** on coarse angling, England & Wales, 2005

Sea angling expenditure was **£540m** in England and Wales

UK fishing industry employs 18 000 persons full time,
contains 2 700 retailers with \$250 000 turnover

Science report: The economic impact of freshwater angling in England & Wales, 2005

Anglers **spent £171 million** on coarse angling in the South East. This generated **household income of £88 million** and 3,657 FTEs in the South East. If coarse angling in the South East were to cease, some angler expenditure would be diverted outside the region. From asking anglers how they would respond to the loss of coarse angling here, we estimated that **£66 million of the £171 million would be lost**. This would result in a net fall in **household income of £34 million** and a net **loss of 1,386 jobs** in the South East.

England & Wales sea-angling figures, 2005

Expenditure by anglers: £540m

“supported” jobs: 19,000

“Consumer surplus benefits”: £600m

“Value” of sea angling experience: £1.3bn

Kokonaivaltaisen johtamisen merkitys

0-5

Sössimiseen ei ole enää varaa:

Negatiiviset toimet syövät muista hankkeista saadut hyödyt

- **Huolimaton rakentaminen valuma-alueella**
- **Vedenlaadun heikentymiseen johtavat toimet vesipuitteiden sitovista tavoitteista piittaamatta:**
 - turvetuotanto
 - metsien hakkuut vesirajaan saakka
- **Hidasteleminen kestävän kehityksen jatkuvassa kehitystyössä:**
 - maatalouden suojavaivähykkeet
 - metsien ojituksen paikkaaminen
- **Verkkokalastuksen sääntely**

Pähkinänkuoressa

- Virkistyskalastus on arvokasta.
- Siihen tulee kannattaa panostaa.
- Suomalaiset arvostavat vesiluontoa ja haluavat parantaa sen tilaa
- Taimenta ja luonnon ekosysteemipalveluiden täyttää arvoa ei saada takaisin ilman kokonaisvaltaista ekosysteemijohtamista
- **Yhteisvoimin kohti vesipuitedirektiivin tavoitetta:** vesistöjen hyvä/ eriomainen ekologinen tila 2015 mennessä

Kiitos, kommentteja, kysymyksiä

**Liitykää ihmeessä Tuikki
kalapäiväkirjan käyttäjiksi.**

**Kalapäiväkirja, karttapalvelu,
virkistyskalastajan Facebook!**

Metsähallituksen ammattitaidolla kehittämä

